

คำนำ

โครงการวิจัยย่อยเรื่อง “วัฒนธรรมไทยกรุงเทพฯ จากมุมมองของชาวตะวันตก” จากโครงการวิจัยหลัก เรื่อง “การผสมผสานทางศิลปะและวัฒนธรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น : ความสำเร็จด้านภูมิปัญญาของชาวกรุงเทพฯ” มีประเด็นปัญหาของการวิจัยคือ ชาวตะวันตกมองวัฒนธรรมไทยตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นถึงปัจจุบันอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาหาความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความเป็นไปด้านวัฒนธรรมไทยและนำไปสู่การวิจัยเชิงลึกยิ่งขึ้น เช่น ในแง่การวางผังเมืองที่พิกอาศัยให้ดูเป็นประเทศ “อารยะ” และเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นทัศนคติทั้งในแง่บวกและแง่ลบของชาวตะวันตกที่กรุงเทพฯ ในปัจจุบันเพื่อให้งานวิจัยมีความเป็นสากลมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย คือ ศึกษาเฉพาะเอกสารภาษาไทย อังกฤษและฝรั่งเศสและเอกสารแปลเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในกรุงเทพฯ ตั้งแต่ รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 9 (พ.ศ. 2546) ในแง่ต่างๆ เช่น ในแง่ชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไปและความเป็นไปในราชสำนัก

ชนิดของข้อมูลที่ใช้ เป็นข้อมูลที่เป็นเอกสารภาษาไทย อังกฤษ และฝรั่งเศส รวมทั้งจดหมายเหตุด้วย และเนื่องจากผู้ทำวิจัยมีปัญหาไม่สามารถอ่านภาษาอื่นได้ เช่น ภาษาเยอรมัน ภาษาอิตาเลียน และภาษาสเปนออก จึงใช้เฉพาะข้อมูล 3 ภาษาข้างต้นและหนังสือแปลต่างๆ โดยข้อมูลบางส่วนได้นำมาจากสำนักมิตซังต่างประเทศกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส หอจดหมายเหตุกระทรวงการต่างประเทศ Quai d'Orsay ในกรุงปารีส และ The Public Record Office at Kaw ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เป็นบางส่วน สำหรับในประเทศไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากหอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตวังท่าพระ และวิทยาเขตสนามจันทร์ หอสมุดแห่งชาติและหอจดหมายเหตุ ท้าวasukrisyamสมาคม เป็นส่วนใหญ่

มีปัญหาในการทำวิจัย คือ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการทำงานประจำ คือ การเรียนการสอน ทำให้การวิจัยเป็นไปได้ไม่ตรงตามแผนงานวิจัย และข้อมูลบางชิ้นที่หามาได้ ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจากปารีสและลอนดอน เช่น เอกสารถ่ายสำเนาจากไมโครฟิล์ม เป็นลายมือผู้เขียนเอกสารโดยตรงไม่ใช่ตัวพิมพ์ทำให้อ่านไม่ออก จึงมีบางส่วนที่ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้

เนื่องจากการวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมไทยในกรุงเทพฯ จากมุมมองของชาวตะวันตก” นี้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะ คงจะเป็นการดีหากมีผู้สนใจทำการวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้ในแง่ศิลปะด้วย

เพ็ญลักษณ์ วงศ์ใจหาญ

31 ตุลาคม 2549